

Starptautiskā klimata politikas sistēma tiek rūpīgi izvērtēta – meža nozare ir atslēga uz risinājumu

Autors: Ville Hulkonens, Somijas Mežrūpniecības federācijas loģistikas, vides jautājumu un enerģētikas direktors.

Pagājušais gads ir bijis pārbaudījums starptautiskajai klimata politikai. ASV izstāšanās no galvenajiem klimata nolīgumiem, pieaugošā ģeopolitiskā konkurence enerģētikas un kritisko izejvielu jomā, kā arī pastiprināta uzmanība drošībai un pašpietiekamībai ir vājinājusi globālo sadarbību klimata jomā. Tajā pašā laikā ES saskaras ar ekonomisko lejupslīdi un konkurētspējas samazināšanos.

Parīzes nolīgums bija vēsturisks sasniegums. Tā īstenošana prasīja milzīgus globālus administratīvus pūliņus. Tomēr, neskatoties uz deklarācijām un retoriku, klimata rīcības patiesā ietekme ir investīcijas. Lai gan jaunās ekonomikas joprojām paļaujas uz fosilajiem resursiem, ir būtiski redzēt, ka fosilā enerģija visā pasaulē strauji zaudē popularitāti.

Novembrī Belēmā, Brazīlijā, notikusī ANO COP30 klimata konference apstiprināja, ka starptautiskā klimata politika pāriet no grandioziem paziņojumiem uz praktiskiem, īstenojamiem risinājumiem. Eiropa nevar cerēt saglabāt līderpozīcijas klimata jomā, vienīgi izmantojot regulējumu un stingrākus mērķus, jo īpaši, ja trūkst spējas apvienot ekonomisko spēku ar zaļo pāreju.

Šajā kontekstā meža nozare un uz mežu balstīta bioekonomika piedāvā Eiropai unikālu iespēju. Ilgtspējīga mežsaimniecība nav tikai oglekļa piesaistītājs, - tā ir daļa no risinājuma, kas apvieno klimata pārmaiņu mazināšanu, rūpnieciskās vērtības radīšanu un stratēģisko pašpietiekamību. Koksnes izstrādājumi uzglabā oglekli ilgtermiņā un aizstāj fosilā kurināmā izcelsmes materiālus būvniecībā, iepakojumā, tekstilizstrādājumos un enerģijas ražošanā. Izejvielu ražošanā ir iespējams turpināt attīstīt pasākumus, kas uzlabo bioloģisko daudzveidību.

Eiropas Savienības nesenās stratēģijas, piemēram, bioekonomikas pamatnostādnes un diskusijas par 2040. gada klimata mērķiem, jau atspoguļo šo pārmaiņu. Nākamais izšķirošais solis ir īstenošana. Klimata politikā jāņem vērā ne tikai oglekļa piesaistītāji, bet arī materiālu un enerģijas aizstājošā ietekme, kā arī jānodrošina paredzama investīciju sistēma.

Tā kā klimata politika arvien vairāk koncentrējas uz rentabilitāti un ietekmi, meža nozare var kļūt par stratēģisku priekšrocību Eiropai. Tagad ir laiks pāriet no vārdiem pie darbiem, - investēt ilgtspējīgā mežsaimniecībā, saglabāt mežu vitalitāti un attīstīt koksnes produktus, kas vienlaikus atbalsta klimata mērķus un Eiropas ekonomisko panākumus.

Risks, ka oglekļa emisijas un mežizstrāde no Eiropas pārvietosies uz citām reģioniem, ir reāls. No klimata un vides viedokļa mērķis ir skaidrs, - stiprināt ilgtspējīgas mežsaimniecības un kokapstrādes nosacījumus mūsu kontinentā, nevis pārvietot ieguvumus un atbildību ārpus Eiropas robežām.

Pozitīvs signāls no COP30 Somijas un Eiropas meža nozarei bija atsauces uz ilgtspējīgu, atjaunojamu bioekonomikas iekļaušanu Eiropas Savienības sarunu procesā. Ilgtspējīga mežu apsaimniekošana arī ANO tekstos tika atspoguļota labvēlīgāk nekā iepriekš. Mežsaimniecība arvien vairāk tiek uzskatīta par daļu no klimata problēmas risinājuma, nevis par problēmu.